

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Catan Liliana,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziunii de pușcași nr. 260 din 20 aprilie 1946, în cauza penală privindu-l pe

Lupașco Ivan Xxxx, născut în anul xxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziunii de pușcași nr. 260 din 20 aprilie 1946, Lupașco Ivan a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Lupașco Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitând serviciul militar în rândurile Armatei Roșii, în calitate de comandant de departament, nedorind în continuare să exercite serviciul militar, a trădat patria, trecând la 18.03.1946 de partea trupelor engleze, unde comandantului armatei engleze, i-a expus dorința de a satisface serviciul militar în armata lor. La 20.03.1946 a fost transmis comandamentului Armatei Roșii.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Lupașco Ivan, în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că în materialele cauzei nu se conțin suficiente probe care ar confirma că inculpatul Lupașco Ivan, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, cum prevede dispoziția art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR.

Totodată, invocă că sentința de condamnare în privința lui Lupașco Ivan, a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor acestuia, fără a fi citați careva martori sau cercetate alte probe.

Concomitent, menționează că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră că hotărârea de condamnare în privința inculpatului Lupașco Ivan este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și din acest motiv invocă că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Lupașco Ivan în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, recurentul notează că inculpatul Lupașco Ivan în conformitate cu prevederile art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost „supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Lupașco Ivan a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al Diviziunii de pușcași nr. 260 din 20 aprilie 1946, în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și fără confiscarea averii personale, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Lupașco Ivan, în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul argumentelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Lupașco Ivan.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al Diviziunii de pușcași nr. 260 din 20 aprilie 1946, cu încetarea procesului penal în privința lui **Lupașco Ivan Xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **08 decembrie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Catan Liliana